

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3

Guidelines of the academic administration of small schools under
Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 3

ชื่อผู้วิจัย สุรรัตน์ โชติวิชาศิริกุล¹

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

²สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหา และหาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 วิธีดำเนินการมี 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการที่เกิดขึ้นในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครู จำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีความเที่ยงเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) หาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย ด้านที่เป็นปัญหาสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น มีดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานหลักสูตร คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการปรับปรุงพัฒนางานหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของผลการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจ ผักการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง และปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดแสดงผลงาน และมีการประเมินผลการเลือกใช้ เทคโนโลยี สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อพัฒนาปรับปรุง และเผยแพร่ 4) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน คือ สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญในการนิเทศการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ดูแลการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการนิเทศการเรียนการสอนของสถานศึกษา 5) ด้านการวัดผลและประเมินผล คือ สถานศึกษาจัดประชุมครูเพื่อให้ความรู้ร่วมกันวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ไขช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีการประเมินผลตามสภาพจริง และ 6) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ สถานศึกษาแต่งตั้ง

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

คณะกรรมการที่รับผิดชอบ จัดทำแผนปฏิบัติการกำหนดโครงการกิจกรรมต่างๆ ให้พิจารณาวิเคราะห์เป้าหมายหรือผลผลิตของโครงการต่างๆ ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ และมีการประเมินปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำสำคัญ การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this research were to study the problems and guidelines for the academic administration of small schools under Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 3. The research was divided into two steps 1) Study the problems of Academic Administration, which occurred in a small school. The sample populations consisted of 274 school administrators and teachers. The tools used in this research were questionnaires using 5 Level rating scales with reliability coefficient at 0.98. The statistics used for data analysis were frequency percentage, mean and standard deviation 2) Finding solutions to problems that occur with the academic administration of small schools by using the content analysis, focus group meetings.

The research results were as follows : the problems in Academic Administration of small schools are overall at a moderate level. When specifically considered side was found that the highest problem was the management of teaching the lowest side was supervision of teaching. Guidelines for academic administration to solve the problems consisted 6 sides. 1) Curriculum Management : Academy encouraged the teachers and the local communities and to improve the development of the curriculum 2) Learning and Teaching : The academy supported teachers and students to study together, analyzed problems the cause and effected of learning and teaching management in accordance with their interests, according to the search for self-knowledge fielded instill moral values desirable cultivated moral and ethics. 3) The development of learning materials, innovation and technology : Including the academy teachers and learners shared analysis, evaluated the use of media technologies and materials in order to improve disseminate and exchange with neighboring schools. 4) For supervision of teaching, Including academy raised awareness of the importance in monitoring learning and operating to the teachers. A plan for supervisory teaching involved management was monitoring the learning management and operation according to plan the new taste teaching, monitoring of academies. 5) Measurement and Evaluation : Academy

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

focused on the teachers conferences jointly analyzed the results of students and found solutions to help individual students and behaviors of the students by the fact correctly. 6) Of quality assurance in academy : The academy appointed a committee. Planed the project, activities, considered analysis of the target or productivity of the project activities were consistent with the standards / indicators and evaluated improved developed internal quality assurance system in academy.

keyword : Academic Administration, Smaller school

บทนำ

“การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” เป็นการชี้ให้เห็นว่าการศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนและประเทศ เพราะคนถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนทรัพยากรในด้านอื่นๆ ของชาติ การศึกษาจะช่วยให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น เรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม ความเป็นพลเมือง และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2558, น. 1-3)

กระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจหลักที่สำคัญ คือ การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่การเกลี้ยครูในโรงเรียนที่มีครูเกินให้ได้ตามอัตราที่กำหนดส่งผลกระทบต่อโรงเรียนขนาดเล็กที่เดิมมีอัตราครูครบชั้นแต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์ยังเกินเกณฑ์อยู่ ต้องมีการเกลี้ยครูออกไปเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย ทำให้ครูในโรงเรียนขนาดเล็กลดจำนวนลงไม่ครบตามจำนวนชั้นที่เปิดสอนเป็นสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาที่พบเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาปัญหาด้านการบริหารจัดการปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน และปัญหาการขาดแคลนครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, น. 3-4)

โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีครูไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ครู 1 คน ต้องรับผิดชอบหลายชั้นเรียนและหลายวิชา ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตรส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กโดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 3, 2558, น. 3) จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจหาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เพื่อนำผลจากการศึกษาวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มีลำดับขั้นตอน คือ ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำเครื่องมือเพื่อการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หาค่าดัชนีความ สอดคล้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของ เครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มีลำดับขั้นตอน คือ

- 1) นำปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่เป็นระดับปัญหาสูงสุด 3 อันดับ แรกของแต่ละด้านมาเป็นร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
- 2) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ และจัดทำร่างแนวทางจัดประชุมสนทนากลุ่มมา สักเคราะห์ เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อจัดการสนทนากลุ่ม
- 3) นำข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม มาสังเคราะห์เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยเข้าผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจาก ผู้บริหารและครู โดยจัดส่งด้วยตนเอง จำนวน 274 ฉบับ ในระหว่างวันที่ 1-20 พฤศจิกายน 2559 และนัดวัน เก็บแบบสอบถามคืน โดยได้รับคืนจำนวน 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 จากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย โดยตรวจสอบความถูกต้อง ลงรหัสข้อมูลแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของระดับปัญหา โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ประชุมศึกษานนครสวรรค์ เขต 3 ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นราย
องค์ประกอบทั้ง 6 ด้านได้ผล ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานหลักสูตร ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การนำผลการประเมินมาร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นและ
จุดด้อยเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
หลักสูตรในการจัดการศึกษาของครู และการกำหนดแนวทางในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ
ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน รองลงมาคือ การจัดครูเข้าสอนคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความถนัด
ของครูเป็นสำคัญและสอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถนำไปใช้ได้จริงของครู ตามลำดับ

1.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การจัดทำคู่มือ สื่อ นวัตกรรม
และเทคโนโลยี มาใช้ในการสอน รองลงมาคือ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนกับสาระ
การเรียนรู้ จุดหมาย เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิผลของครู และการจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ
ภายนอกห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ตามลำดับ

1.4 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การติดตาม ดูแลการจัดการเรียนรู้และการ
ดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดของสถานศึกษา รองลงมาคือ การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรใน
สถานศึกษาให้จัดทำผลงาน คิดค้น และพัฒนานวัตกรรม/วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน และ
การวางแผนนิเทศติดตามกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร/ผู้นิเทศกับครูเพื่อดูแลช่วยเหลือ
ตามลำดับ

1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเพื่อหา
แนวทางช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล รองลงมาคือ การวางแผนดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนอย่าง
เป็นระบบและต่อเนื่อง และการใช้เครื่องมือการวัดผลและประเมินผลการเรียนมีความหลากหลายและต่อเนื่อง
ตามลำดับ

1.6 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความสำเร็จ
ของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง รองลงมาคือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ
สำหรับการกำหนดนโยบายวางแผน และบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการปรับปรุง พัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 สรุปในแต่ละด้านไว้ได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารงานหลักสูตร สถานศึกษานำผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และถ่ายทอดให้กับครูผู้สอน

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาพิจารณาความรู้ความสามารถและความถนัดของครูเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี สถานศึกษามีการนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.4 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน สถานศึกษามีการติดตาม ดูแลการจัดการเรียนรู้และการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนนิเทศติดตามที่กำหนดของสถานศึกษา พร้อมส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรจัดทำผลงาน คิดค้น และพัฒนานวัตกรรม/วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน

2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล สถานศึกษามีการวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล และมีการวางแผนดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2.6 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการปรับปรุง พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จากการศึกษาทั้ง 6 ด้าน พบว่า

1.1 ด้านการบริหารงานหลักสูตร พบว่า การนำผลการประเมินมาร่วมกันวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ผู้บริหารควร กำกับ ติดตาม แต่งตั้งคณะกรรมการในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิอินทร์ ห้อยพรมราช (2557) พบว่าควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันนำเสนอหรือร่วมกันวิเคราะห์ ประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกำกับติดตามและประเมินผลในสภาพที่ครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลาเต็มความสามารถ เพราะครูมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการสอนเป็นจำนวนมาก ขาดการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัฒน์ โพธิ์ชัยไธ (2558) พบว่าควรร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายส่งเสริม

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กำกับ ติดตามและประเมินผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
อย่างต่อเนื่อง และควรนำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน

1.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี พบว่า การจัดทำคู่มือสื่อ นวัตกรรม และ
เทคโนโลยี มาใช้ในการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้มีจำนวนจำกัดซึ่งสาเหตุมา
จากได้รับงบประมาณน้อย สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารมีใช้อย่างจำกัดและที่มีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ ควรมีการสร้างเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ ดับโรด (2556) พบว่า ควร
สร้างศูนย์เครือข่าย เพื่อประสานความร่วมมือ ระดมทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆที่มีอยู่ในชุมชน มาช่วย
ในการผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน
ควรมีการกำกับ ติดตามประเมินผลการใช้ และการพัฒนาสื่อ

1.4 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน พบว่า การติดตาม ดูแลการจัดการเรียนรู้และ
การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนขาดการนิเทศการเรียน
การสอน การกำหนดปฏิทินงานอย่างเป็นระบบ ขาดเครื่องมือ สื่อ เพื่อใช้ในการนิเทศอย่างเพียงพอ ขาดการ
สรุปผลการนิเทศ เพื่อนำผลไปปรับปรุงกระบวนการทำงานต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลชยา จี๊สละ
(2558) พบว่ามีการประชุมวางแผนการจัดทำแผนการนิเทศการศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบงาน
นิเทศ จัดทำเครื่องมือและปฏิทินการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และนำเทคโนโลยีสารสนเทศ
มาใช้ในการสรุปผลการนิเทศ

1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเพื่อ
หาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนไม่มีการวางแผนและกำหนดระยะเวลาใน
การวัดและประเมินผลครบทุกด้านตามสภาพจริง โดยวิธีการและเครื่องมืออย่างหลากหลาย ไม่มีการจัดทำ
คู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับการวัดประเมินผล ขาดการจัดทำเครื่องมือให้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อรัตดา เกสทอง (2551) พบว่า จัดทำแบบประเมินผลจัดทำคู่มือตำรา เอกสาร
และแหล่งเรียนรู้กำกับติดตามประเมินผล และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.6 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การปรับปรุง พัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนขาดกระบวนการในการกำหนดมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การติดตามตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการรายงานคุณภาพการศึกษา
ประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลชยา จี๊สละ (2558) พบว่า การประสานความร่วมมือสถานศึกษา
และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จากการดำเนินการสนทนากลุ่ม พบว่า

2.1 ด้านการบริหารงานหลักสูตร มีแนวทาง คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

การอบรมและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ ดับโรค (2556) พบว่าควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้คณะครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำและมีการนำหลักสูตรมาใช้จริง มีการกำกับนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีแนวทาง คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุของผลการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียนเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุมพร โหม่ทิม (2553) พบว่า ควรวิเคราะห์สาเหตุ จุดด้อย จุดเด่น นำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี มีแนวทาง คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู การเข้ารับการอบรมการจัดทำคู่มือ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการสอน มีการประเมินผลการใช้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี สถานศึกษาสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และบนเว็บไซต์ อำนวยการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวง สุวรรณ เกิดผล (2550) พบว่า สถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้บุคลากรในสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง พัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะในการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีและแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา

2.4 ด้านการนิเทศการเรียนการสอนมีแนวทาง คือ สถานศึกษาควรวางแผนการนิเทศติดตามกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร/ผู้นิเทศกับครู มีการจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับการนิเทศอย่างเป็นระบบ ครุรายงานผลงาน และนวัตกรรม รวมถึงการจัดแสดงเผยแพร่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อรัตดา เกสทอง (2551) พบว่ามีการประชุมชี้แจงวางแผนแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานดำเนินการนิเทศภายในตามปฏิบัติการนิเทศแจ้งผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทราบ กำกับติดตามประเมินผลการนิเทศ

2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล มีแนวทาง คือ สถานศึกษาควรมีการประเมินอย่างเป็นระบบ มีความหลากหลายและต่อเนื่องสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ชัดเจน และเลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง มีอำนาจจำแนกและมีความเป็นปรนัยสามารถตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริงตรงตามหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงเพชร ใจทน (2551) พบว่า การวัดประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและควรมีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

2.6 ด้านการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา มีแนวทาง คือ สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการการปรับปรุง พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนด โครงการกิจกรรมต่างๆ พิจารณาวินิจฉัยเป้าหมายหรือผลผลิตของโครงการกิจกรรมนั้นๆ มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในการปรับปรุง พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลชยา จี๊สละ (2558) พบว่า มีการ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และ การประกันคุณภาพภายใน ประสานความร่วมมือ
 สถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางด้านงานวิชาการ
 ในโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสร้างเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อใช้เป็น
 ช่องทางในการสื่อสารข้อมูล และแลกเปลี่ยน เรียนรู้สิ่งต่างๆ ร่วมกัน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาส่งเสริมให้ครูวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการ
 การอบรมระยะสั้น หรือสนับสนุนทุนการศึกษาให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ตรงกับสาขาวิชาที่ตนทำการสอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาด
 เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
2. ควรมีการจัดทำงานวิจัยเรื่องการหารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาด
 เล็กในด้านการสร้างสื่อ และจัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์ สำหรับโรงเรียนในสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
 พื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
 สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2558, 6 1). ทิศทางการ
 ดำเนินงานด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี, 1-3.
 ช่อรัตนธิดา เกสทอง. (2551). การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
 ดวง สุวรรณเกิดผล. (2550). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. ปรินญาการศึกษา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
 ทิพย์วรรณ ดับโรค. (2556). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

- ทรงเพชร ไจทน. (2551). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในอำเภอบ้าน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. ปรินญาครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นิวัฒน์ โพธิ์ชัยโถ. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปรทุมพร ไม่ทิม. (2553). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน
ศูนย์ประสานงานทางการศึกษาหนองมะโมง สำนักงานเขตพื้นที่ชยันนาท. ปรินญาครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มลชยา จี๊สละ. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.